

Resultat av Stockholmsenkäten

Stockholmsenkäten är en skolundersökning som genomförs vartannat år i årskurs 9 samt gymnasiets år 2 och undersöker frågor om trygghet, kriminalitet, skolgång, psykisk hälsa, alkohol, tobak samt narkotika.

- Resultatet används exempelvis för att kunna:
- följa beteenden och trender över tid
- fördela resurser för det förebyggande arbetet
- bistå kommuner och stadsdelar med information
- vara underlag för forskning och utveckling

Stockholmsenkäten i Sollentuna

I Sollentuna har sammanlagt 1388 elever besvarat enkäten – 851 elever i årskurs 9 och 536 elever i årskurs 2 på gymnasiet. Den totala svarsfrekvensen landade på 79 %. En aning lägre än föregående år, troligen på grund av pandemins början som sammanföll med svarsperioden för enkäten.

Alkohol

Alkoholkonsumtionen har minskat över tid bland ungdomar och fler och fler väljer bort alkohol. Majoriteten av elever i nian dricker inte alkohol – ca 6 av 10 elever väljer bort alkohol och motsvarande siffra för gymnasiet är 3 av 10 elever som avstår från att dricka alkohol. Det är fler elever som väljer bort alkohol i samtliga åldersgrupper sen förra mättillfället 2018; förutom pojkar i årskurs 9 som sticker ut. 72 % av pojkarna i nian valde bort alkohol 2018, och i årets mätning är det 65 % som väljer bort alkohol.

Det vanligaste sättet för ungdomar att få tag på alkohol är via kamrater eller kamraters syskon och det vanligaste stället ungdomar dricker alkohol på är hemma hos någon annan alternativt hemma hos sig själva i sällskap av andra.

Tobak

Rökningen bland unga blir lägre och lägre, sen 2018 fram till årets mättillfälle kan vi dock se att den har stagnerat. 7 % av pojkar och flickor uppger att de röker dagligen eller ibland. På gymnasiet är det 13 % av pojkarna och 17 % av flickorna som svarar att de röker dagligen eller ibland.

När det kommer till snus så kan vi se en stor ökning från tidigare mättillfällen, speciellt bland flickor. I årskurs 9 anger 15 % av pojkarna och 4 % av flickorna att de snusar, jämfört med förra mätningens siffror på 10 respektive 0 %. I gymnasiet år 2 snusar 25 % av pojkarna och 9 % av flickorna, att jämföra med 20 respektive 0 % vid förra mätningen. På frågan kring hur ungdomar får tag på tobak är det näst vanligaste att de köper själva i butik/kiosk, och det vanligaste är att de skaffar på annat sätt. Vi kan se stora könsskillnader bland de ungdomar som köper tobak i butik och det är mycket vanligare för pojkar att få köpa tobak själva. Det är 44 % av pojkarna i nian och 55 % av pojkarna på gymnasiet som får köpa tobak själva. Motsvarande siffror för tjejer i nian är 12 respektive 7 % på gymnasiet.

Narkotika

I årets undersökning ses en ökning av de som använt narkotika både bland flickor och pojkar i åk 9 och en minskning bland flickor i gymnasiet. Tydliga könsskillnader, flickor i åk 9 har fördubblats från 4 till 8 % och står för den största procentuella ökningen. Pojkar i åk 9 har också ökat från 9 % till 15 %. I gymnasiet är ökningen bland pojkar marginell från 25 % till 26 % men det är även den gruppen där flest har använt narkotika. Flickor i gymnasiet har däremot minskat från 18 % till 13 % och ligger i årets mätning ungefär på samma nivåer som tidigare mätningar.

Var tredje elev i årskurs 9 har haft möjlighet att prova narkotika men valt att tacka nej. I årskurs 2 på gymnasiet är det ännu fler som har haft möjlighet att prova men som har låtit bli - 47 % av pojkarna och 36 % av flickorna.

Den vanligaste drogen ungdomar använder är cannabis. Därefter kommer i ordning ecstasy, kokain, LSD och tramadol. Det vanligaste sättet killar får tag på narkotika är genom att köpa av kamrater och för tjejer är det att bli bjuden av kamrater.

Brott

Andelen som har använt hot eller våld har ökat både bland båda könen i årskurs 9. Pojkar i årskurs 9 har gått från 9 till 15 % sen förra mättillfället och ökningen hos flickor i årskurs 9 är marginell från 3 till 4 %. Det har dock skett en halvering bland pojkar som har använt hot eller våld på gymnasiet – från 12 till 6 %. Bärandet av vapen har även ökat hos pojkar i årskurs 9 – från 7 till 13 % medan det på gymnasiet har minskat från 11 till 6 %.

Utsatthet för brott

Andelen elever som har blivit misshandlade har ökat i samtliga åldersgrupper, störst ökning står flickor i gymnasiet för där det 2018 var 1 % av flickorna som uppgav att det blivit misshandlade till nuvarande siffra på 4 %. Motsvarande ökning bland pojkar i gymnasiet är 4 till 6 %. I årskurs 9 uppges 5 procent av pojkarna att de har blivit utsatta för misshandel och 3 procent av flickorna, vilket är 1 procent ökning i respektive grupp.

När det kommer till sexuellt våld och elever som uppges att de har blivit våldtagna har det skett en ökning bland flickor i båda åldersgrupperna - från 5 % 2018 till 6 % 2020. I årets mätning är det 2 % av pojkarna i årskurs 9 och 0 % av pojkarna på gymnasiet som uppges att de blivit våldtagna.

Glädjande så har det skett en minskning bland flickor som uppges att man varit utsatt för sexuella trakasserier. Vad avser sexuella trakasserier är könsskillnaderna stora där 12 % av pojkarna i årskurs 9 uppges att de har varit utsatta för sexuella trakasserier jämfört med 37 % av flickorna. I år 2 på gymnasiet uppges 6 % av pojkarna respektive 33 % av flickorna att de utsatts för sexuella trakasserier.

Trygghet

Andelen unga som känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut sent i sitt bostadsområde minskar. Det är fortfarande fler flickor som känner sig otrygga men även pojkarna känner sig mindre trygga i större utsträckning. I årskurs 9 är minskningen från 85 till 81 % bland pojkarna respektive 59 till 60 % av flickorna. I gymnasiet år 2 har känslan av trygghet minskat från 87 till 80 % bland pojkarna och 71 till 62 % av flickorna.

Upplevelsen av att det finns ordningsproblem, dvs att människor är berusade eller säljer narkotika samt att vandalism och våldsbrott förekommer, i bostadsområdet har ökat. Ungefär var fjärde elev upplever att det finns ordningsproblem där de bor.

Psykisk hälsa

Fortfarande hög andel unga som uppges att man är ledsen och deppig utan att veta varför, främst handlar det om flickor men vi ser även en långsam ökning hos pojkar. 40 % av flickorna i årskurs 9 och 19 % av pojkarna uppges att de ofta känner sig ledsna och deppiga utan att veta varför. I årskurs 2 på gymnasiet är det 20 % som känner sig nedstämda, vilket är en marginell uppgång på 1 % sen förra året. Däremot ser vi en positiv utveckling bland flickorna i gymnasiet där färre känner sig nedstämda och det har skett en minskning från föregående år från 41 till 35 %.